

DET STRATEGISKA INNOVATIONS-
PROGRAMMET FÖR FLYG

Nyhetsbrev – första kvartalet 2020

I detta nummer:

- Samarbete mellan Clean Sky och regioner
- NRIA Flyg – agenda och halvtidsrapport
- GKN "tar hem" Gripen E-motorn
- Saabs lätta lastrumsdörrar
- GKN: s nya reparationsverkstad
- Gemensam utlysning med Storbritannien
- SMF Flyg-utlysning

Samarbete mellan Clean Sky och regioner

Tyskt initiativ arbetar för interregionalt samarbete för bästa effekt i Clean Sky. Sverige är redan på plats med två regioner.

Den 23 januari sammanträdde representanter för flera europeiska regioner på en workshop organiserad av Brandenburg-regionen och med stöd av Clean Sky. Syftet var bland annat att främja **interregionalt samarbete** för att uppnå bästa möjliga resultat i regionala aktiviteter relaterade till Clean Sky.

Workshoppen mynnade ut i ett starkt engagemang för ett **framtida partnerskap kring miljövänlig luftfart** och ett gemensamt behov

av en **strukturerad strategisk ansats**. Ett nätverk för **de 18 regioner som har samförståndsavtal** på plats med Clean Sky är ett utmärkt sätt att utbyta idéer och underlätta synergier och samarbete. **Två av dessa regioner är svenska Västra Götalandsregionen och Region Östergötland**, som tecknade sina avtal med Innovairs hjälp 2016.

Ett uppföljningsmöte för regionerna planeras äga rum senare i år.

Kvartalets citat:

This funding offers a unique opportunity for companies from the UK and Sweden to work together ... to reduce carbon emissions in the aerospace sector" (Nadhim Zahawi, brittisk näringsminister, angående den gemensamma utlysningen mellan våra länder – se nästa sida)

NRIA Flyg – agenda och halvtidsrapport

I februari publicerade Innovair **den strategiska innovationsagendan för flyg – NRIA Flyg 2020**. Agendan är den fjärde i raden efter debuten med NRA Flyg 2010 och uppdateringar omkring vart tredje år.

2020 års agenda blickar som vanligt framåt och listar de **utmaningar** som Sverige och Innovairs aktörer står inför på flygteknikområdet. Med utgångspunkt i dessa listar vi ett antal skarpa **rekommendationer** om hur vi på effektivaste sätt övervinner utmaningarna och skapar **fortsatt stark position för svensk innovation** – både på flygområdet och i stort.

Eftersom Innovair halvtidsutvärderas under innevarande år fungerar agendan också som vår egen **halvtidsrapport** och beskriver Innovairs första sex levnadsår 2014–2019, med en summering av de **resultat** vi uppnått. Utvärderingsarbetet är i full gång och kommer att hålla Innovairs aktörer ordentligt sysselsatta under året.

Läs mer om agendan och ladda ned din egen PDF på innovair.org/nriaflyg. En engelsk version kommer också att vara tillgänglig inom kort.

General Electric

GKN "tar hem" Gripen E-motorn

FMV har fått i uppdrag av Försvarsmakten att etablera **tekniskt stöd och underhåll för Gripen E-motorn** General Electric RM16/F414 hos GKN Aerospace i Trollhättan.

Den beslutade lösningen bygger vidare på en **redan etablerad förmåga för Gripen C/D och dess RM12-motor**. Det innebär att tekniskt stöd och underhåll ned till komponentnivå samlokaliseras i Trollhättan för Gripens motorer, vilket ger **synergier** och ett **långsiktigt samutnyttjande av redan gjorda investeringar** men också ett fortsatt nära samarbete med General Electric i USA.

Den nu valda lösningen innebär initialt en uppbyggnadsfas med etablering av kompetens för den nya motortypen och kompletteringar i redan befintlig utrustning och infrastruktur hos GKN i Trollhättan.

Beslutet innebär också att Sverige kommer att kunna **behålla och utveckla kompetensen på flygmotorer för stridsflygplan**. Denna "helmotorkompetens" är en **viktig strategisk förutsättning** både för svensk militär förmåga och för civil innovationsförmåga.

SMF Flyg-utlysning

Brogren Industries

SMF Flyg är en aktivitet inom det nationella flygtekniska forskningsprogrammet NFFP med målsättningen att **stärka flygindustrins konkurrenskraft genom spetskompetens** från små och medelstora företag (SMF), och att öka antalet högspecialiserade SMF som **godkänns som leverantörer** till flygindustrin.

Satsningen har visat på vikten av att hjälpa SMF med **snabba, obyråkratiska vägar för att testa nya idéer** och skapa framtida möjligheter för att **delta i demonstratorprojekt** tillsammans med de större företagen.

Den aktuella utlysningen möjliggör för SMF att genomföra mindre så kallade "arenaprojekt" – dels tekniska, fokuserade förstudier, dels så kallade gap-analyser – för att identifiera vad som krävs för att SMF ska gå vidare i kvalificeringsarbetet.

Sista ansökningsdag är **17 april 2020**.

Läs mer på innovair.org/20-q1/smfflyg.

Frågor på innehållet? Maila info@innovair.org eller titta in på www.innovair.org för mer information.

© 2020 Innovair

Saabs lätta lastrumsdörrar

I januari gjordes en stor leverans i Clean Sky 2:s arbete med nästa generation lastdörrar och flygplanstrukturer, som **leds av Saab** tillsammans med flera partner. Leveransen gällde en **hydroformad lastrumsdörr** från företaget 3D Metal Forming till Saab.

Strukturen bygger på en **integrerad konstruktion** med ett kraftigt reducerat antal ingående delar. Även om hydroformning inte är någon ny process har **utvecklingen inom automatiserad höghastighetsbearbetning** under det senaste decenniet gjort denna typ av integrerad struktur mycket mer fördelaktig ur ett design-, monterings- och kostnadsperspektiv. Den stora minskningen av antalet fästelement och tätningsmedel möjliggör **enklare dimensionering**. Strukturen har också **stora fördelar när det gäller montering och toleransvariationer** som är ett vanligt problem vid sammansatta konstruktioner.

Lastrumsdörrarna fungerar som **demonstrator för ny teknik, nya material och nya tillverkningstekniker** som ska kunna användas även i andra sammanhang inom flygkonstruktion. Det övergripande syftet är ett reducerat miljöavtryck för flygindustrin.

GKN:s nya reparationsverkstad

GKN Aerospace satsar över **100 miljoner kronor** på en ny verksamhet i Trollhättan. Det gäller en ny **verkstad för reparationer av fläktblad** till flygmotorer med beräknad verksamhetsstart inom ett och ett halvt till två år.

Orsaken till att Trollhättan valdes som placeringsort är tillgången till lokaler, **kompetent personal** och närhet till europeiska kunder. Verksamheten som tidigare varit knuten till San Diego i USA expanderar nu till Malaysia och Sverige. Malaysia ska serva fläktblad från motorer i Asien medan **Trollhättan ska serva Europa**.

Inledningsvis kommer verkstaden att reparera fläktblad och komponenter från motorn CFM56, som bland annat sitter på **Airbus-planen i A320-familjen**.

Gemensam utlysning med Storbritannien

Innovair och brittiska Aerospace technology institute (ATI) lanserar i samverkan med Innovate UK och Vinnova en **utlysning för teknikutvecklingsprojekt inom flygteknik**. Syftet med utlysningen är att främja gemensam forskning och teknikutveckling mellan **Storbritannien och Sverige** som ska bidra till utvecklingen av den framtida flygteknikens industriella bas.

Denna utlysning bygger vidare på den första gemensamma utlysningen mellan Sverige och Storbritannien som genomfördes 2018. Svenska organisationer kan ansöka om bidrag till **forskningsprojekt i samverkan med brittiska parter**. Den totala budgeten på svensk sida är **22,5 miljoner kronor** och på brittiska sidan 2,25 miljoner pund.

Sökande förväntas föreslå **projekt med stark marknadspotential** för Storbritannien och Sverige. Ansökningarna ska ligga i linje med **respektive flygstrategi** i Storbritannien och Sverige: **Accelerating Ambition** (UK Aerospace Technology strategy) och **NRIA Flyg 2020** (svenska flygforsknings- och innovationsagendan).

Utlsyningen öppnar tisdagen den 14 april och **stänger den 29 maj** och publiceras på Vinnovas hemsida.

Ett webbaserat informationsmöte planeras att hållas **14 april**.

Läs mer på innovair.org/20-q1/seuk.

Pavlo Lys/Shutterstock.com